

του **Παύλου Μουρουζίδη***

Η **θεωρία των δύο άκρων**, των “ακραίων κοσμοθεωριών” του φασισμού και του κομμουνισμού, (σε επίπεδο πολιτικής θεωρίας και πράξης – “ακροδεξιά” και “ακροαριστερά”), ισχυρίζεται πως με κάποιο τρόπο τα εν λόγω άκρα ταυτίζονται.

Πρόκειται για αντίληψη την οποία κατέθεσαν θεωρητικοί της αστικής δημοκρατίας μετά τη λήξη του Β’ παγκόσμιου πολέμου, υπερασπιζόμενοι ό,τι χρειαζόταν κατεπειγόντως υπεράσπιση, γιατί είχε ανεπανόρθωτα εκτεθεί. Και εννοούμε τις δυτικές μεγάλες δυνάμεις της Δύσης οι οποίες είχαν εκτεθεί, μετά την συντριβή του ναζισμού από τον σοβιετικό κόκκινο στρατό και τα πάνω από 20 εκατομμύρια σοβιετικών που θυσιάστηκαν σ’ αυτό τον αγώνα, αφ’ ης στιγμής μπήκαν στον πόλεμο μόνο όταν αυτός είχε σχεδόν κριθεί, για να προλάβουν την επέλαση του Κόκκινου στρατού πριν να είναι γι’ αυτούς αργά.

Κάποιοι, φιλελεύθεροι κυρίως, επιχειρούν να διαχωρίσουν τον αντικομμουνισμό από το φασισμό. Οι ίδιοι παραδέχονται πως μπροστά στον κομμουνιστικό κίνδυνο, η συμμαχία με το φασισμό, ήταν αναγκαία!

● Το ζήτημα με τον αντικομμουνισμό είναι εν τέλει, όπως έδειξε και η πικρή εμπειρία του φασισμού και του μετεμφυλιοπολεμικού κράτους στη χώρα μας, πως αυτό που επιχειρεί δεν είναι να αντιπαρατεθεί με κάποια επιχειρήματα στον κομμουνισμό, αλλά να χαρακτηρίσει την κομμουνιστική θεωρία και δράση ως «ποινικό αδίκημα»!

Η αντικομμουνιστική στόχευση είναι ευρύτερη, έχει αποδειχτεί ιστορικά και μάλιστα περίτρανα πως, η ποινικοποίηση της κομμουνιστικής δράσης αποτελεί κίνδυνο για τις δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτικές ελευθερίες, κάτι που αφορά όχι μόνο τους κομμουνιστές, αλλά ολόκληρη την κοινωνία. Ο αντικομμουνισμός δεν είναι δηλαδή κάποια συνθήκη «έκτακτης ανάγκης» περιορισμένης ισχύος, χρονικά ή κοινωνικά.

Στη χώρα μας ιδιαίτερα γνωρίζουμε πως σε κάθε λαϊκή διεκδίκηση μεταπολεμικά, οι τύραννοι έβλεπαν πάντα είτε «κομμουνιστικό δάκτυλο» είτε «συνοδοιπόρους», προοιωνίζοντας άσχημες εξελίξεις. Όπως λέει και η γνωστή αποστροφή, «η τάξη τους μυρίζει ανθρώπινο κρέας»!

Την πολεμική απέναντι στην ιστορία του κομμουνιστικού κινήματος, θα μπορούσαμε πολύ γρήγορα να τη διαχωρίσουμε σε δύο κατηγορίες: του συντηρητικού (Μαραντζίδης) και του ριζοσπαστικού (Σ. Τριανταφύλλου) αντικομμουνισμού. Σε συνθήκες κρίσης όμως, οπότε συνήθως και κρίνονται τα πράγματα, όταν γράφεται η ιστορία, οι όποιες «δημοκρατικές» ή «ριζοσπαστικές» αντικομμουνιστικές “ανησυχίες”, δείχνουν τα όριά τους και συμμαχούν, συμπορεύονται όταν δεν υποτάσσονται με τον «στρατηγικά δυνατό», εν προκειμένω με το φασισμό ή τη new age ακροδεξιά του εκδοχή στις μέρες μας. Και αυτή η απειλή διανθίζεται με διάφορα προσχήματα, “επιχειρήματα” καθεστώτος έκτακτης ανάγκης, ότι κινδυνεύει το έθνος, η εθνική οικονομία κλπ.

● Το πρόθεμα *αντί (κομμουνισμός)* από μόνο του υποδηλώνει πως πρόκειται για αντιπαραθετική πολεμική με στόχο την αποδόμηση του αντίπαλου δέους, εκκινώντας από το αντί, αντιπαραθέτοντας μια άρνηση που τίθεται ως ανυπέρβλητη προϋπόθεση-δόγμα και όχι από κάποια στόχευση θετικής υπέρβασης, από κάποιο θετικό πρόταγμα ή προοπτική. Και αυτό το στρατηγικό έλλειμα, μετά το τέλος του κράτους πρόνοιας προσπάθησε να καλύψει ο φιλελευθερισμός, του οποίου οι θεωρητικοί, σε συνθήκες κρίσης και επανάκαμψης του εθνικισμού, δε θα πρέπει να νοιώθουν και πολύ άνετα...

Το θεωρητικό κενό του αντικομμουνισμού, ανέλαβε να καλύψει με μεγάλη προθυμία η “ριζοσπαστική” αστική θεωρία, η οποία όμως παρότι δανείστηκε πλευρές της κριτικής διαμάχης μαρξισμού-αναρχισμού και τις προσάρμοσε κακόν-κακώς στις ανάγκες της πολεμικής της, αυτό που κατάφερε να δικαιολογήσει δεν ήταν παρά μόνο η συμμαχία της αστικής δημοκρατίας με τα πιο ολοκληρωτικά και φασιστικά καθεστώτα και ιδέες. Δεν προσέφερε κάτι καινούριο σε επίπεδο θεωρίας δηλαδή, αφού αυτό που προσπαθεί να επικυρώσει, να νομιμοποιήσει, είναι αυτό που γνωρίζαμε ήδη, πως ο φασισμός είναι το μαντρόσκυλο του καπιταλισμού που τείνει να αυτονομηθεί σε εποχές κρίσης. Ως εκ τούτου, σε συνθήκες βαθιάς κρίσης και παρακμής, οι αστικές και οι απότοκές τους φασιστικές ιδέες, τελικά συμπλέουν.

Ούτε ο ριζοσπαστικός αντικομμουνισμός όμως αντιμετωπίζει το μαρξισμό ή την κομμουνιστική κοσμοθεωρία ως μια άποψη αντιεπιστημονική ή με λάθη, έστω. Δε χρησιμοποιεί πχ τις αντιφάσεις της μαρξιστικής θεωρίας ή της ανάπτυξης του σοσιαλισμού ως βάση εκκίνησης της όποιας κριτικής, γιατί δεν πρόκειται για κριτική, αλλά τελικά για εγκάθετη πολεμική με προκάτ συμπεράσματα.

Εν κατακλείδι, ο αντικομμουνισμός δεν είναι κάποια κριτική απέναντι στην ιστορία, θεωρία και πράξη του κομμουνιστικού κινήματος. Είναι μια στείρα και αντιδραστική ιδεολογία και πολεμική, η οποία δεν κατάφερε να οικοδομήσει ουσιαστικά κανένα σοβαρό θεωρητικό επιχείρημα ενάντια στον κομμουνισμό, αλλά υπεκφεύγει είτε στη μεταφυσική και τον ιδεαλισμό, είτε καταφεύγει στο δόγμα There is no Alternative (TINA), πως δεν υπάρχει, τάχα, εναλλακτική διεξοδος έξω από τον καπιταλιστικό κορσέ. Για όλα τα παραπάνω όμως, πιο αναλυτικά, θα επανέλθουμε.

*Ο Παύλος Μουρουζίδης είναι μισθωτός μηχανικός, υποψήφιος διδάκτορας Φιλοσοφίας Κοινωνικών Επιστημών